

برنامه راهبردی
گروه شنوایی
شناسی
دانشکده توانبخشی

1403-1408

اعضای کمیته تدوین برنامه راهبردی

بهیه کهن سال، مدیر گروه و عضو هیات علمی گروه شنوایی شناسی

دکتر سیروان نجفی، عضو هیات علمی گروه شنوایی شناسی

مهدی پناهیان، عضو هیات علمی گروه شنوایی شناسی

نگار عزیزی، عضو هیات علمی گروه شنوایی شناسی

مهسا رضایی سخا، عضو هیات علمی گروه شنوایی شناسی

خانم انسیه عبادی دانش آموخته

فرحناز رحیمی دانشجوی شنوایی شناسی

مقدمه

در سال‌های اخیر، سرعت تغییرات در عرصه‌های علمی، آموزشی و سازمانی به حدی افزایش یافته که دیگر اتکا به شیوه‌های سنتی برنامه‌ریزی پاسخگوی چالش‌های پیش‌رو نیست. محیط‌های کاری و آموزشی با پیچیدگی‌های فزاینده‌ای مواجه‌اند و تصمیم‌گیری اثربخش تنها زمانی امکان‌پذیر است که نگاهی نظام‌مند، آینده‌نگر و مبتنی بر تحلیل دقیق عوامل درونی و بیرونی وجود داشته باشد. در چنین شرایطی، برنامه‌ریزی استراتژیک به عنوان رویکردی کارآمد مطرح می‌شود؛ رویکردی که با ارائه چارچوبی روشن برای تعیین اهداف، سیاست‌ها و مسیرهای عملیاتی، سازمان یا گروه را قادر می‌سازد تا منابع خود را به بهترین شکل سازمان‌دهی کرده و برای دستیابی به افق‌های بلندمدت، مسیر مشخصی ترسیم کند.

برنامه‌ریزی استراتژیک به گروه‌ها کمک می‌کند تا اولویت‌های اصلی خود را شناسایی کرده، تصمیم‌های آگاهانه‌تری اتخاذ نمایند و نسبت به پیامدهای آتی اقدامات، دیدی شفاف داشته باشند. این نوع برنامه‌ریزی با ایجاد انسجام در تصمیم‌سازی و تحلیل، زمینه‌ساز بهبود عملکرد و افزایش آمادگی در برابر فرصت‌ها و تهدیدهای محیطی است.

با توجه به اهمیت این رویکرد، گروه‌شنوایی‌شناسی تدوین برنامه استراتژیک خود را در دستور کار قرار داده است تا با شناسایی وضعیت موجود و ترسیم مسیر مطلوب، چارچوبی معتبر برای اقدامات آینده فراهم شود. گزارش حاضر به عنوان گزارش نهایی فرآیند تدوین برنامه راهبردی گروه‌شنوایی‌شناسی ارائه می‌شود و مشتمل بر شش فصل اصلی است که شامل روش‌شناسی، مبانی نظری، تحلیل محیط داخلی و خارجی، جمع‌بندی وضع موجود و تدوین مأموریت، چشم‌انداز و استراتژی‌های گروه می‌باشد.

این مقدمه تلاش دارد زمینه‌ای روشن برای ورود به محتوای برنامه فراهم سازد و اهمیت نگاه راهبردی در توسعه آتی گروه‌شنوایی‌شناسی را برجسته کند. این سند، خروجی نهایی فرآیند تدوین برنامه راهبردی گروه به شمار می‌آید و ساختار آن در شش فصل سازمان‌دهی شده است:

۱. روش‌شناسی تدوین برنامه راهبردی: در این بخش، رویکردها، مراحل و ابزارهای مورد استفاده برای تهیه برنامه تشریح می‌شود.
۲. مبانی نظری: این فصل به مرور مفاهیم پایه، چارچوب‌های نظری و ادبیات مرتبط با برنامه‌ریزی راهبردی اختصاص دارد.
۳. تحلیل محیط داخلی: در این بخش، وضعیت موجود گروه و ظرفیت‌ها، توانمندی‌ها و چالش‌های درونی آن مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.
۴. تحلیل محیط خارجی: این فصل به بررسی شرایط بیرونی، عوامل مؤثر محیطی و روندهای اثرگذار خارج از گروه می‌پردازد.
۵. جمع‌بندی: در این بخش، نتیجه‌گیری جامع بر اساس تحلیل‌های پیشین ارائه شده و نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها یکپارچه‌سازی می‌شود.
- ۶.
۷. مأموریت و چشم‌انداز: در فصل پایانی، بر پایه یافته‌های مراحل قبل، مأموریت، چشم‌انداز و محورهای راهبردی گروه تدوین و معرفی می‌گردد.

رسالت یا مأموریت¹ گروه، بیان‌کننده چرایی تشکیل گروه و هدف بنیادینی است که موجودیت آن را معنا می‌بخشد. مأموریت، جهت‌گیری کلان گروه را مشخص کرده و به عنوان مرجعی برای تصمیم‌گیری‌های اساسی عمل می‌کند. در واقع، مأموریت توضیح می‌دهد که گروه چه نقشی بر عهده دارد، برای چه اهدافی فعالیت می‌کند و چگونه خود را از سایر گروه‌ها متمایز می‌سازد.

چشم‌انداز یا دورنمای² گروه، تصویری روشن و الهام‌بخش از آینده مطلوب ارائه می‌دهد؛ آینده‌ای که گروه تلاش می‌کند در افق زمانی مشخص به آن دست یابد. چشم‌انداز نشان می‌دهد گروه شنوایی‌شناسی در آینده چه جایگاهی را دنبال می‌کند، چه دستاوردهایی را هدف گرفته است و چگونه می‌خواهد در محیط علمی، آموزشی و درمانی شناخته شود. ارزشهای³ حاکم بر گروه، مجموعه‌ای از باورهای مشترک، اصول اخلاقی و معیارهای رفتاری‌اند که چارچوب هویت حرفه‌ای گروه را شکل می‌دهند. این ارزش‌ها تعیین می‌کنند اعضای گروه چه رفتارهایی را مورد احترام قرار دهند، چه اصولی را رعایت کنند و چگونه در تعاملات علمی و سازمانی عمل نمایند. استراتژی‌های کلان نیز باید با اتکا بر همین ارزش‌ها طراحی و اجرا شوند.

نقاط قوت⁴ گروه، شامل منابع، توانایی‌ها و قابلیت‌های برجسته داخلی است که می‌تواند گروه را در مسیر تحقق اهداف خود یاری رساند. این عوامل، ظرفیت‌هایی هستند که گروه شنوایی‌شناسی می‌تواند برای توسعه فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و بالینی از آن‌ها بهره‌برداری کند.

نقاط ضعف⁵ گروه، عواملی درونی هستند که عملکرد گروه را محدود کرده یا مانع دستیابی آن به اهداف می‌شوند. شناخت این کاستی‌ها امکان می‌دهد برنامه‌ریزی‌ها به گونه‌ای انجام شود که این ضعف‌ها کاهش یافته یا مدیریت شوند.

1 Mission

2 Vision

3 Value

4 Strengths

5 Weaknesses

فرصتهای^۱ موجود برای گروه، بیانگر شرایط و امکانات بیرونی هستند که در صورت استفاده درست از آنها، ظرفیت‌های گروه تقویت خواهد شد. این فرصت‌ها ممکن است از

طریق پیشرفت‌های علمی، سیاست‌های جدید، همکاری‌های بین‌دانشگاهی، فناوری‌های نوین یا نیازهای روبه‌افزایش جامعه ایجاد شوند.

تهدیدهای^۲ موجود گروه، شامل عواملی خارج از مرزهای گروه است که می‌تواند عملکرد یا برنامه‌های آینده را تحت تأثیر قرار داده و مانع تحقق اهداف گردد. این تهدیدها

ممکن است ناشی از تغییرات سیاسی، محدودیت‌های اقتصادی، رقابت گسترده، تغییر نیازهای جامعه و یا پیشرفت‌های فناوری باشند.

عوامل داخلی^۳ مجموعه‌ای از ویژگی‌های درونی شامل نقاط قوت و ضعف‌اند که ساختار، فرهنگ سازمانی، فرآیندها، منابع انسانی، امکانات فنی، نظام مدیریتی و ظرفیت

عملیاتی گروه را در بر می‌گیرند. بررسی جامع این عوامل، تصویر دقیقی از وضعیت درونی گروه شنوایی‌شناسی ارائه می‌دهد.

عوامل خارجی^۴ شامل فرصت‌ها و تهدیدهایی است که از محیط پیرامونی ناشی می‌شود و عملکرد گروه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این عوامل در حوزه‌های سیاسی و

قانونی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، فناوری و زیست‌محیطی دسته‌بندی شده و تحلیل آنها امکان می‌دهد برنامه‌ریزی‌ها با توجه به شرایط واقعی و آینده‌پژوهانه انجام

گیرد.

¹ Opportunities

² Threats

³ Internal factors

⁴ External factors

تدوین چشم انداز ، ماموریت و موضوعات استراتژیک

مقدمه

رشته شنوایی شناسی علم شناخت شنوایی و تعادل و اختلالات آن می باشد که از جمله رشته های توانبخشی است. فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی این علم را به صورت پایه ای برای آمادگی فعالیت در عرصه های پیشگیری، ارزیابی، تشخیص اختلالات شنوایی و تعادل، انتخاب و ارزیابی وسایل کمک شنوایی و نوتوانی و بازتوانی (درمان توانبخشی) افراد مبتلا به اختلالات شنوایی و تعادل آموزش می بینند. این رشته در طول جنگ جهانی دوم و در ایالات متحده به صورت مستقل شکل گرفت. مقطع کارشناسی رشته شنوایی شناسی در ایران از سال 1355 تاسیس گردید و در حال حاضر تا مقطع Ph.D ارتقا یافته است. تعداد واحدها برای دریافت درجه کارشناسی این رشته 130 واحد میباشد.

1-6- رسالت:

- 1) مشارکت در توسعه و بهبود سلامت جامعه
- 2) تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد در رشته شنوایی شناسی
- 3) ارتقا موقعیت علمی گروه شنوایی شناسی دانشکده توانبخشی در عرصه های ملی و منطقه ای 4) گسترش دانش عمومی جامعه از خدمات شنوایی شناسی

2-6- چشم انداز:

امید می رود گروه شنوایی شناسی دانشکده با ایجاد محیطی پویا و غنی از نظر علمی، زمینه رشد و شکوفایی اعضای هیئت علمی و دانشجویان را فراهم سازد؛ به گونه ای که بتوانند به عنوان الگوهایی برجسته در میان دانشگاه های کشور شناخته شوند. همچنین این گروه با تربیت نیروهای متخصص، کارآمد و متعهد، در پاسخگویی به نیازهای آموزشی، پژوهشی و کاربردی جامعه نقش مؤثری ایفا کرده و سهم قابل توجهی در ارتقای سلامت شنوایی کشور داشته باشد.

3-6- ارزش ها (Values)

- 1) توکل به خدا
- 2) حفظ کرامت انسانی
- 3) عدالت، صداقت و شایسته سالاری 4) پاسخگو بودن
- 5) کارگروهي
- 6) ارج نهادن به خلاقیت و نوآوری 7) دانش محوری

4-6- تعریف واژه ها و اصطلاحات:

هدف کلی:

ما با چه رسالتی در این دانشکده حضور داریم و چرا گرد هم آمده ایم؟ هدف کلی بیانگر فلسفه وجودی دانشکده و توجیه کننده فعالیت ها و تلاش های جمعی ماست

اهداف عینی:

دانشکده قصد دارد در یک بازه زمانی مشخص به چه دستاوردهایی برسد؟ این اهداف، نتایج ملموس و قابل سنجشی هستند که تحقق آن ها نشان دهنده حرکت در مسیر رسالت اصلی دانشکده خواهد بود

راهکارها یا استراتژی ها:

برای دستیابی به اهداف عینی از چه مسیرها، شیوه ها یا مداخلاتی باید بهره گرفت؟ راهکارها جهت حرکت را مشخص کرده و بیان می کنند که دانشکده چگونه می تواند به اهداف تعیین شده نائل شود

فعالیت ها:

هر راهکار نیازمند مجموعه ای از اقدامات اجرایی است. در این بخش باید فعالیت های مشخص، مسئول اجرای هر فعالیت، منابع مورد نیاز و زمان بندی انجام آن ها تعریف شود تا امکان پیگیری، ارزیابی و تحقق راهبردها میسر گردد

5- اهداف کلی (Goals):

اهداف کلی (Goals):

G1- ساماندهی و تقویت ساختار گروه شنوایی شناسی

ایجاد سازمان‌دهی کارآمد در گروه، بهبود فرآیندهای داخلی و ارتقای هماهنگی میان اعضای هیئت علمی و آموزشی به منظور افزایش انسجام، شفافیت و بهره‌وری.

G2- برنامه‌ریزی و توسعه فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و درمانی اعضای هیئت علمی

طراحی و اجرای برنامه‌های هدفمند برای ارتقای کیفیت آموزش، تقویت فعالیت‌های پژوهشی و بهبود خدمات کلینیکی با مشارکت فعال اعضای هیئت علمی.

G3- گسترش ارتباطات بین‌رشته‌ای و همکاری‌های دانشگاهی

توسعه تعاملات علمی و حرفه‌ای با سایر گروه‌ها و دانشگاه‌ها، با هدف تبادل دانش، اجرای پروژه‌های مشترک و بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی و آموزشی درون و برون دانشگاه.

G4- ارتقای زیرساخت‌ها، تجهیزات و امکانات آموزشی، پژوهشی و درمانی در حوزه شنوایی شناسی

به‌روزرسانی فضاها و تجهیزات آموزشی و کلینیکی، تأمین ابزارهای پژوهشی نوین و ارتقای کیفیت خدمات درمانی جهت پاسخگویی مؤثر به نیازهای آموزشی و سلامت جامعه.

اهداف اختصاصی

G1-1 اصلاح چارت گروه بر اساس کوریکولوم

استراتژی

□ افزایش تعداد اعضای گروه از ۲ نفر به ۵ نفر با هدف تقویت توان آموزشی، پژوهشی و اجرایی

فعالیت

□ تنظیم و ارسال مکاتبات رسمی به معاونت آموزش دانشکده جهت درخواست افزایش تعداد ردهای هیئت علمی

□ پیگیری مستمر اداری تا نهای‌سازی تصویب رده‌ها و به‌روزرسانی چارت گروه.

G1-2 افزایش اعضای هیات علمی پیمانی و طرحی

استراتژی

□ اعلام نیازهای گروه در سطوح مختلف دانشگاه، به‌ویژه معاونت آموزشی، جهت تأمین رده‌های جدید هیئت علمی

فعالیت

□ اقدام برای جذب سه عضو هیئت علمی پیمانی از طریق فراخوان رسمی جذب دانشگاه

□ جذب دو عضو هیئت علمی طرحی در سال ۱۴۰۵ با هماهنگی معاونت‌های مرتبط و بر اساس نیازهای آموزشی و درمانی گروه

تقویت مهارت‌های تدریس در اعضای هیات علمی گروه
استراتژی

- ☐ برگزاری کارگاه‌های آموزشی تخصصی برای ارتقای توانمندی‌های آموزشی اعضای هیئت علمی
- ☐ اجرای برنامه‌های حمایتی و تشویقی برای مدرسین برتر به منظور تقویت انگیزه و بهبود کیفیت تدریس

فعالیت

- ☐ ثبت‌نام اعضای هیئت علمی در کارگاه‌های آموزشی مرکز توسعه آموزش (EDC) و ارزیابی اثربخشی دوره‌ها

G2-2 افزایش اعضای هیات علمی پیمانی و طرحی

استراتژی

- ☐ انعکاس نیازها در سطح دانشگاه و معاونت پشتیبانی

فعالیت

- ☐ جذب یک نفر نیروی هیات علمی پیمانی از طریق فراخوان جذب
- ☐ جذب 3 نفر نیروی هیات علمی طرحی در سال ۱۴۰۵

G2-3 ایجاد و تقویت کلینیک های شنوایی شناسی در بیمارستانهای وابسته

استراتژی ها

- ☐ راه اندازی کلینیک های شنوایی شناسی در بیمارستان های تابعه از جمله بیمارستان ولیعصر
- ☐ ارائه حمایت‌های علمی، آموزشی و عملی از سوی گروه شنوایی‌شناسی به کلینیک‌های فعال در بیمارستان‌های وابسته برای ارتقای کیفیت خدمات

فعالیت ها

- ☐ برگزاری جلسات، نشست‌ها و ارائه سخنرانی‌های آموزشی با هدف آشنایی متخصصان و کادر درمان بیمارستان‌ها با ظرفیت‌ها، خدمات و اهمیت رشته شنوایی‌شناسی

G2-4 ارتقای مهارت‌های پژوهشی در اعضای گروه شنوایی‌شناسی

استراتژی‌ها

☐ برگزاری کارگاه‌های آموزشی پژوهش محور به منظور توانمندسازی اعضای گروه در زمینه اصول و روش‌های تحقیق

☐ تشویق و حمایت از انجام پژوهش در حوزه‌های مختلف شنوایی‌شناسی شامل مطالعات بالینی، علوم پایه، فناوری‌های نوین و خدمات توانبخشی

فعالیت‌ها

☐ ثبت نام اعضا در کارگاه‌های پژوهشی مرکز EDC

☐ ارائه طرح‌های پژوهشی توسط اعضای گروه (حداقل یک طرح در سال) و تلاش برای جذب حمایت‌های مالی پژوهشی

G3-1 ایجاد و گسترش روابط با سایر گروه‌های مرتبط در سطح دانشگاه

استراتژی

☐ برگزاری سمینارها، نشست‌های تخصصی و همایش‌های علمی در سطح دانشگاه با هدف معرفی ظرفیت‌های علمی گروه شنوایی‌شناسی و تقویت ارتباطات بین‌رشته‌ای

☐ اجرای پروژه‌های مشترک آموزشی و پژوهشی با گروه‌های مرتبط، با تمرکز بر نیازهای بین‌رشته‌ای و ارتقای کیفیت فعالیت‌های علمی

فعالیت‌ها

☐ برگزاری کارگاه‌های آشنایی با شنوایی‌شناسی و حوزه‌های مختلف آن

☐ اجرای حداقل یک پژوهشی و یک پروژه آموزشی با گروه‌های مرتبط تا پایان برنامه

G3-2 ایجاد و توسعه زمینه‌های همکاری آموزشی و پژوهشی با گروه‌های شنوایی‌شناسی سایر دانشگاه‌های کشور

استراتژی‌ها

☐ تطبیق برنامه‌ها و ترم‌بندی واحدهای آموزشی کارشناسی شنوایی‌شناسی با سایر دانشگاه‌ها به منظور هم‌راستایی و هماهنگی آموزشی

☐ اجرای پروژه‌های پژوهشی و آموزشی مشترک با دانشگاه‌های دیگر برای ارتقای سطح علمی و تحقیقاتی

☐ تبادل منابع تخصصی و آموزشی شامل کتاب‌ها، مقالات و مواد آموزشی بین دانشگاه‌ها

فعالیت‌ها

☐ اجرای حداقل دو طرح تحقیقاتی مشترک با گروه‌های شنوایی‌شناسی دانشگاه‌های دیگر تا پایان سال ۱۴۰۸

☐ استعلام و بررسی برنامه ترم‌بندی واحدهای آموزشی سایر دانشگاه‌ها و تطبیق با برنامه آموزشی دانشکده

G3-3 افزایش آگاهی عمومی در زمینه اقدامات پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی اختلالات شنوایی

استراتژی‌ها

☐ هرده‌گیری از رسانه‌های ملی و همکاری با شبکه بهداشت استان برای ترویج اطلاعات علمی و آموزشی در سطح جامعه

☐ همکاری با سازمان‌ها و ادارات مختلف از جمله شهرداری‌ها، بانک‌ها و دیگر نهادهای عمومی به منظور گسترش دسترسی به پیام‌های پیشگیرانه و آموزشی

فعالیت‌ها

☐ تهیه و توزیع بروشورها و بنرهای آموزشی و اطلاع‌رسانی در سطح شهر برای اطلاع‌رسانی عمومی

☐ تولید و پخش تیزرهای تبلیغاتی رادیویی و تلویزیونی با هدف آگاه‌سازی جامعه نسبت به اهمیت سلامت شنوایی و اقدامات پیشگیرانه

G4-1 ارتقای امکانات آموزشی و درمانی

استراتژی ها

☐ تخصیص و بهینه‌سازی فضاهای آموزشی و درمانی

☐ افزایش و به‌روزرسانی تجهیزات تخصصی

☐ افزایش اعضای هیات علمی

فعالیت ها

☐ تامین ۳ عدد کلاس آموزشی مستقل

☐ تامین فضای مستقل جهت واحد پردازش مرکزی

☐ خرید دستگاه OAE تشخیصی

G4-2 ارتقا امکانات رفاهی اعضای هیات علمی

استراتژی

☐ نیاز سنجی از اعضای هیات علمی در خصوص کمبود های موجود

فعالیت

☐ تخصیص اتاق و تجهیزات مربوطه (شامل میز و صندلی و کامپیوتر به اعضای هیات علمی)

G4-3 ارتقا امکانات پژوهشی

اثراتژی

□ تامین و خرید دستگاه های تخصصی مورد نیاز پژوهشی

فعالیت ها

□ خرید دستگاه SVV و VHIT

□ خرید دستگاه تینتوس مسکر

G4-4 راه اندازی مقطع AuD

اثراتژی

□ افزایش اعضای هیئت علمی شنوایی شناسی با مقطع دکترا

□ تخصیص فضای آموزشی و تجهیزات کلینیکی مربوطه برای راه اندازی این مقطع

□ توسعه خدمات بالینی و درمان بدر راستای اهداف دوره AuD

فعالیت:

□ جذب حداقل ۳ عضو هیئت علمی دارای مدرک دکترا و تخصص در حوزه های کلینیکی و پژوهشی شنوایی شناسی

□ اختصاص حداقل ۳ کلاس آموزشی مستقل برای دوره های

□ خرید و راه اندازی تجهیزات ویژه دانشجویان AuD برای آموزش عملی و توسعه مهارت های بالینی

